

© Jan Ploeger

Samen met de trekvogels uit Afrika en Zuid-Europa, keren ook de veldmedewerkers terug in het veld voor het broedseizoen. Zij leveren een grote bijdrage aan het in kaart brengen van akkervogels middels het Meetnet Agrarische Soorten (MAS), maar zoeken ook nesten voor onderzoek naar ecologisch beheer van watergangen of tellen broedvogels bij boerenbedrijven. Zo kunnen we ons samen optimaal inzetten voor de helden van de akkers zoals grauwe kiekendief, gele kwikstaart, veldleeuwerik, wulp en soms ook... het paapje.

Inhoud

Agenda

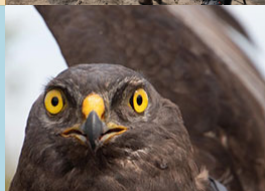
Nieuwe
veldmederwerker

Kiek 'n Gors 'chez
lez voisins

Studenten

Zender voor de
zwarte kiekendief

Oude bekenden

Kiekenzoekdagen
en slaperdijken

Niet maaien...wij
broeden hier

We hebben een
Drone-team!

9 - 12 juni
[Kiek 'n Gors](#)
['Haspengouw'](#)

Kom je ook naar het Kiek'n Gors weekend?

Klik op afbeelding en/of tekst voor link naar locatie in de nieuwsbrief

Ik ben René van der Ploeg en woon samen met mijn vrouw in het buitengebied – met een grote tuin en veel vogels - van Kraggenburg in de Noordoostpolder. Hier ben ik 63 jaar geleden geboren en vervolgens opgegroeid. Mijn ouders hadden een fruitbedrijf, wat ik later heb overgenomen, maar vanwege financiële slechte jaren is gestopt. Nu doe ik werk als ZZP'er, voornamelijk in de agrarische sector. Dit werk bestaat uit: fruitbomen snoeien, grondmonsters nemen, aardappels selecteren, bacterievuur opsporen, roofvogelnesten inventariseren en tuinonderhoud. Ik ben dus vrijwel altijd buiten voor mijn werk en heb alle gelegenheid om wat er in de natuur gebeurt waar te nemen. Die passie voor de natuur was al van jongs af aan aanwezig, waarschijnlijk genetisch bepaald, mijn vader hield ook van de natuur. Ik weet me nog te herinneren

dat mijn ouders lid waren van Reader's Digest en dat begin de jaren '70 "Het Beste Vogelboek" op de mat viel. Dat was voor mij het moment en de handreiking om meer van vogels te weten te komen. Vogels zaten in diverse soorten bij ons in de boomgaard en de tuin, zoals kneu, gekraagde roodstaart en in de winter grote getalen kramsvogels en koperwieken. Maar met name de roofvogels hadden mijn aandacht. Wellicht ook geïnspireerd door het vinden van een dode, geringde sperwer in de boomgaard in een winter. Deze sperwer bleek uit Noorwegen te komen. Het boek heb ik toen ik jong was vele malen van voor naar achter en terug bekeken en gelezen; vooral door plaatjes te kijken en me dan te verbazen over die moeilijke Latijnse namen. Dat ik later tijdens mijn Middelbare Tuinbouwschoolopleiding van vele planten de Latijnse naam moest leren vond ik niet erg. Deze zijn er toen zo ingestampt, dat ik er nu nog steeds profijt van heb tijdens mijn werkzaamheden. Latijnse vogelnamen zijn wat moeilijker te onthouden, maar namen als o.a. *Coccothraustes coccothraustes* (appelvink) en *Troglodytes troglodytes* (winterkoning) spreken tot de verbeelding. En als liefhebber van [Birdpix](#) kijk ik ook vaak naar de Latijnse naam van de vogels. Die namen vind ik gewoon interessant, van Latijn naar Nederlands is wat makkelijker dan andersom. Zo ben ik ook erg geïnteresseerd in planten/onkruiden/tuinieren en bezig om samen met mijn vrouw een *Agapanthus* (Afrikaanse lelie) verzameling op te bouwen.

In de loop van de jaren - zeker na het stoppen met het fruitbedrijf - is er wat meer tijd gekomen om me actief bezig te houden met vogels. In 2002 heb ik de cursus Roofvogel Nestkartering gevolgd, om vervolgens samen met mijn broer de Werkgroep Roofvogels Noordoostpolder op te richten. Inmiddels is dit een Stichting met plm. 25 vrijwilligers. Met deze groep inventariseren we de nesten van roofvogels in de N.O.P.. Buiten de N.O.P. inventariseer ik voor een gemeente de nesten van roofvogels, erg mooi om van mijn hobby ook werk te hebben.

Bij onze werkgroep kwam de vraag - gesteld door Jitty Hakkert, waar contact mee is i.v.m. het opsporen van grauwe en bruine kiekendieven – binnen, of er iemand belangstelling had om de MAS-tellingen in de N.O.P. te doen. Die vraag sprak mij wel aan, gezien mijn interesse in vogels. Daarnaast ken ik als autochtone polderbewoner de polder vrij goed. Na informatieve gesprekken en daarna een ochtend waarin ik met Jitty ben mee geweest, zij heeft mij toen wegwijs gemaakt met de manier van tellen en het werken met de tablet, ben ik nu professioneel teller voor GKA. De eerste telronde heb ik met veel enthousiasme onlangs afgerond en ik kijk uit naar de volgende!

Eén van mijn mooiste waarnemingen: een in een boom broedende slechtvalk in 2018, twee jongen zijn uitgevlogen en beide ouders waren geringd. Man: 08.05.2012, Maasbracht. Vrouw: 16.05.2012, Haringvlietbrug. Nest gecontroleerd met camera op stok. © René van der Ploeg

Ook dit jaar zijn er meerdere studenten die stage lopen of een onderzoeksproject bij GKA doen, en we hadden zelfs bezoek uit Vlaanderen. Ze stellen zich graag even voor:

Ik ben Farah Kooftstra

een eerstejaars student van de master Ecologie & Conservatie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Van jongs af aan ben ik ontzettend geïnteresseerd in biodiversiteit, en daarom ben ik in mijn vrije tijd vaak buiten of achter mijn binoculair te vinden. Op dit moment ben ik vooral geïnteresseerd in ongewervelden, omdat daar nog zoveel te ontdekken valt! Daarom ben ik blij dat ik een onderzoeksproject kan doen in dit gebied. Voor mijn onderzoeksproject ga ik kijken naar hoe verschillende groepen invertebraten (loopkevers, vliegen, micro-geleedpotigen en wormen) reageren op verschillen tussen gewassen en boerderijen in Noord-Nederland. Met dit onderzoek hoop ik te kunnen bijdragen aan een beter begrip van het voorkomen van bepaalde soorten en soortgroepen in akkers. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in

of de verschillende soortgroepen vergelijkbaar reageren op verschillen en veranderingen in de omgeving. Daarmee wordt er hopelijk meer duidelijk over het belang van de monitoring van bepaalde soortgroepen om veranderingen in de algehele biodiversiteit waar te nemen!

Ik ben Kobe Matthysen

17 jaar en ik ben van school Hasp-O Stadsrand te Sint-Truiden in België en ik doe aan crossfit. Als leerling van het 6e jaar dier- en landbouwtechnische wetenschappen volg ik een algemene opleiding waarin ik opgeleid word binnen de verschillende aspecten in de dierensector (huisvesten, verzorgen, fokken, voederen, selecteren, wetgeving, gedrag, ...). Via een Erasmusproject krijgen wij de kans om stage te lopen in Nederland. De bedoeling van deze stage is dat we deze periode een beetje onze plan gaan trekken en ervaring opdoen in een buitenlands bedrijf. Dit op voorbereiding van verdere studies. Op het einde van de stage is het de bedoeling dat ik een klein eindwerkje heb gemaakt over mijn ervaring op het bedrijf en hoe alles er in zijn werk gaat etc.

Ook doe ik mijn eindwerk over roofvogels (overlast bestrijding met roofvogels), op jullie bedrijf ga ik vast en zeker meer te weten komen over het wilde leven en bescherming van dieren en ga ik zo een uitgebreider en mooier eindwerk kunnen neerzetten. Ik ben al van jongs af aan gefascineerd door roofvogels en zang- en akkervogels. Dit was mijn kans om al deze vogels in hun natuurlijke habitat goed te kunnen zien en spotten met mensen die mij er alles over kunnen vertellen. Dit vind ik echt ongelooflijk leuk. Het is een zeer leuk bedrijf en ik was al volop aan het leren de eerste dag dat ik met Madeleine meeliep. Ondertussen heb ik alle kiekendieven, maar ook blauwborsten en roodborsttapuiten gezien. Bij mijn thuis ben ik ook bezig met het kweken van kippen, dit gaat van kweken van raskippen tot kruisingen.

Bedankt voor de leuke stage!

My name is Alexandra Wisniewska

Upon completion of my Bachelor's degree in Environmental Protection at the University of Warsaw I began to search for research Biology Masters programmes around Europe to continue my education. Having found the one the University of Groningen offers, I thought it would be a great way to intertwine different fields of biology into one cohesive programme. I have the luxury to mix ecology as well as animal conservation aspects within

my degree, and was offered to join the Curlew conservation project in Drenthe. I do however have my own agenda in all this, I aim to measure the survival rate of chicks as well as the habitat choices of Curlews and present the results in a report as my first Master's degree research project with the University of Groningen.

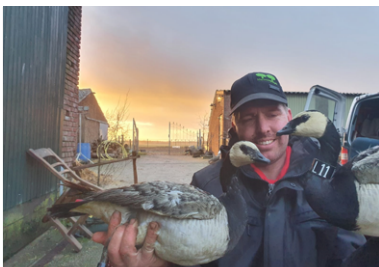
Een groot deel van de veldmedewerkers doen al meerdere jaren tellingen, onderzoek of beschermingswerk voor GKA. De inmiddels bekende gezichten vind je hieronder. De kans dat je één van hen in het veld waarneemt, is relatief groot. Zij hebben zich vorig jaar in de nieuwsbrief al uitgebreider voorgesteld, hun verhalen kun je [hier](#) allemaal teruglezen.

Danny Gerrets

MAS Groningen

Dick VeenendaalMAS Groningen,
BMP Slaperdijken**Hans Visser**

MAS Zuid-Holland

Jan Ploeger Bescherming
kiekendieven**Gerard Westerhuis**MAS Noord-
Holland**Marcel Franken**BMP
Natuurinclusieve
landbouw,
watergangen**Rob Voesten**Veldleeuweriken
op Soesterberg en
in Zeeland**Rixt Wildschut**

Insectenmonitoring

Naast alle veldmedewerkers en studenten, verwijzen we je met vragen graag naar ons vaste team! Onze contactgegevens kun je [hier](#) vinden. Voel je vooral vrij contact op te nemen, want we beantwoorden graag je vragen. Mocht je ook graag iets willen doen, dan zijn we nog altijd op zoek naar meer vrijwilligers, want alle ogen in het veld extra zijn van harte welkom. Dank aan alle vrijwilligers die hun tijd en energie samen met ons steken in het behoud van onze mooie akkervogels. Hopelijk tot in het veld!

Niet maaien... wij broeden hier

Vorig jaar (2021) vonden Jitty Hakkert en Jan Ploeger het nest van een paartje paapjes in de Oost-Groninger polders in de kant van een sloot. In overleg met Waterschap Hunze en Aa's en Gemeente Oldambt werd het maaien uitgesteld en konden er jongen uitvliegen! © Jan Ploeger

Net als in Nederland is in België de blauwe kiekendief als broedvogel behoorlijk zeldzaam. Er blijkt zich echter een substantiële broedpopulatie op te houden in het Zuiden van Wallonië, onder de stad Charleroi. Recent veldwerk van Natagora (Waalse natuurbehoudsvereniging) heeft uitgewezen dat het aantal broedende blauwe kiekendieven hier groter is dan aanvankelijk gedacht. Dit is natuurlijk interessant in relatie tot de lagere dichtheden broedvogels die we zien in Nederland en andere delen van België. Wat maakt juist dit gebied zo aantrekkelijk voor blauwe kiekendieven, wat is de omvang van de broedpopulatie, en zijn er verschillen in nesthabitat en voedselaanbod in vergelijking met andere, kansarmere gebieden?

Het beantwoorden van deze vragen begint met het in kaart brengen van de broedparen. In het uitgestrekte, heuvelachtige en soms bosrijke gebied is het localiseren van broedende blauwe kiekendieven een uitdaging. Werkgroep Grauwe Gors organiseert al jaren zoekweekenden in hun thuishaven Haspengouw om met vrijwilligers te speuren naar in akkers broedende grauwe gorzen en deze te beschermen voor de oogst: **Kiek 'n Gors**. Deze lente organiseerde Werkgroep Grauwe Gors samen met de Vlaamse akkervogelvereniging VZW Veldwerk van 22-24 april een Kiek 'n Gors zoekweekend met Natagora om met zo veel mogelijk paar ogen tegelijkertijd in het veld broedende blauwe kiekendieven in kaart te brengen in Wallonië: Kiek'n Gors – 'chez lez voisins' (bij de burens). We reisden af naar Wallonië om het met de mensen en vrijwilligers van Werkgroep Grauwe Gors, VZW Veldwerk en Natagora kennis uit te wisselen over blauwe kiekendieven in Nederland en België, en om mee te speuren naar broedparen in het gebied.

Dat blauwe kiekendieven broeden tussen bosjes zoals braamstruiken en duindoorn was ons bekend. Maar al gauw werd duidelijk dat met 'bosjes' in Wallonië, bos in een heel andere orde van grootte werd bedoeld: het zijn tientallen hectares aaneengesloten loofbos waarin de blauwe kiekendieven hun nesten bouwen. Vaak gaat het om private jachtbossen met veel ondergroei. Een bijzondere gewaarwording, die boskieken. Bij het zoeken van broedvogels in het glooiende landschap zat de uitdaging hem vooral in het vinden van geschikte postplekken waarbij over het bos heen kon worden gekeken. Toch wel andere koek dan het zoeken van akkerkieken! Al met al was het een interessant en geslaagd weekend, en dan hebben we het niet alleen over de Belgische frieten en koffiekoeken! Voor degenen die niet een heel jaar kunnen wachten op het volgende 'chez lez voisins'-zoekweekend is er aankomende juni het traditionele zoekweekend Kiek 'n Gors, waarbij in Haspengouw wordt gezocht naar broedende grauwe gorzen.

© Curtis - Scott

Dankzij jullie hulp hebben we een zender kunnen financieren voor het onderzoek naar bedreigde zwarte kiekendieven in Overberg, Zuid-Afrika!

De Overberg, een agrarische regio in Zuid-Afrika, lijkt veel op Oost-Groningen; er wordt vooral graan, koolzaad en luzerne verbouwd. Overberg is een belangrijk broedgebied van de zwarte kiekendief, één van de zeldzaamste kiekendiefsoorten ter wereld. Door intensivering van de landbouw en de opkomst van windmolenparken verdwijnt er steeds meer leefgebied van deze soort. Ik (Toni Hoenders) was afgelopen najaar in Overberg om mee te helpen bij een onderzoek naar leeuweriken in Overberg. Daar ontmoette ik Odette Curtis-Scott en Rob Simmons, die samen onderzoek doen naar habitatgebruik en sterfte van zwarte kiekendieven in de Overberg met behulp van GPS-zenders, om zo tot passende beschermingsmaatregelen te komen. Om hun onderzoek voort te kunnen zetten, zijn zij op zoek naar financiering voor nieuwe GPS-zenders. Omdat er veel overeenkomsten zijn tussen het werkveld van GKA en dat van Odette en Rob, heeft GKA een crowdfunding gestart om Odette en Rob een steuntje in de rug te geven bij hun onderzoek. En met succes! Met het geld dat is gedoneerd en een bijdrage van GKA kan een zender worden gekocht! Iedereen ontzettend bedankt voor jullie bijdrage en de positieve berichten, ook namens Odette en Rob! De zwarte kiekendieven zijn nu nog aan het overwinteren, maar in het Zuid-Afrikaanse kiekenbroedseizoen (september en oktober) worden er weer nieuwe zenders aangebracht waarmee habitatgebruik en sterfte in Overberg verder onderzocht kan worden. Dit alles mede dankzij jullie hulp! Fantastisch!

Haarwegskloof is een boerderij van 500 ha en het grootste aaneengesloten stuk renosterveld, dat is aangekocht met behulp van het WWF. Hier is in het broedseizoen een cluster kiekendievennesten en andere bijzondere soorten te vinden.

Kiekenzoekdagen en slaperdijken

Hartelijke ontvangst in Flevoland bij de familie Haanstra

Bruine kiekendieven zoeken vanaf het water

Delegatie uit Vlaanderen hielp mee op de Kiekenzoekdag in Groningen

Bruine kiekendief kijkt wat verbaasd in de camera

Naast kiekendieven waren er ook andere akkervogels te zien op de zoekdag Foto: Agnes Visscher

Excursie op de slaperdijken in de Nationale Vogelweek

Dit jaar zijn we begonnen met het gebruiken van een drone met een warmte- en normaalbeeldcamera, we hopen hiermee als dat nodig is nesten te kunnen controleren van verschillende soorten kiekendieven maar wellicht ook andere akkervogels. Dit kan bijvoorbeeld erg helpen bij luzernepercelen waar op korte termijn gemaaid gaat worden, maar ook bruine kiekendieven met nesten in graan kunnen gecontroleerd worden om te bekijken in welk stadium ze zijn (eieren, uitgekomen jongen etc.) zonder dat ernaartoe gelopen moet worden en daarmee een spoor naar het nest wordt gemaakt. Er zijn nu zes mensen die met de drone kunnen vliegen en hiervoor een certificaat hebben gekregen nadat ze een praktijkdag hebben gevolgd. Het reguliere veldwerk blijft daarnaast zeker nodig, omdat je onder andere goede aanwijzingen moet hebben over waar een nest zich precies bevindt voordat je ernaartoe kan vliegen. We gaan de komende tijd nog veel oefenen met deze drone en zijn erg benieuwd hoe het werken met de drone ons in de praktijk gaat ondersteunen.

